

de AAMBINDER

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

04 De trek uit
de stad

06 Dank voor
alle diensten

10 Het horen van Gods Woord

Een witte keursteen

ds. G. Hoogerland, Kruiningen

Zoals Christus aan elk van de zeven gemeenten grote en dierbare beloften in het vooruitzicht stelt voor degene die overwint, zo ook aan de gemeente van Pérgamum.

► En Ik zal hem geven een witte keursteen.

Openbaring 2:17 midden

De gemeente van Pérgamum wordt geprezen vanwege de standvastigheid in de verdrukking. Ze worden echter ook berispt over de slapheid tegenover hen die de leer van Bileam en de Nicolaïeten volgen, die geen kwaad zagen in het eten van afgodenoffer en in hoererij. De gemeente wordt ernstig vermaand zich daarvan te bekeren.

De eerste belofte voor Pérgamum is dat Christus hen zal geven te eten van het Manna Dat verborgen is. Dat is

de nadere gemeenschap met Christus, de genieting van alle geestelijke weldaden en de eeuwige heerlijkheid (kanttekening).

De tweede belofte is het geven van een witte keursteen. Onder de Grieken en Romeinen werd in de rechtspraak gebruikgemaakt van stenen, keurstenen genoemd. Veroordeling vond plaats door het uitreiken van een zwarte en vrijspraak door een witte keursteen.

Elk Adamskind heeft in Gods gericht maar één keursteen te verwachten, namelijk de zwarte. Het daaraan verbonden oordeel is de eeuwige dood. We hebben tijdelijke en eeuwige straf verdiend en God wil en moet ons daarmee straffen (Heidelbergse Catechismus, Zondag 4).

Strafwaardigheid

Als de Heilige Geest onze ogen opent, leren we de zonde en de daarmee verbonden schuld en strafwaardigheid kennen. Wat een overtuigde zondaar ook in het werk stelt om de Rechter tevreden te stellen, aan Gods recht moet worden voldaan. Dat onkreukbare recht eist volmaaktheid of anderszins uitvoering van de straf. Dan wordt geleerd en aanvaard dat aan mij de zwarte keursteen moet worden uitgereikt. 'Aangezien wij dan naar het rechtvaardig oordeel Gods tijdelijke en eeuwige straf verdiend hebben...'. In die bange nood wordt de roep geboren: 'Is er enig middel, waardoor wij deze straf zouden kunnen ontgaan en wederom tot genade komen?' Dat kan alleen door een Middelaar Die in staat is om die zwarte steen over te nemen. Een Persoon Die in staat en gewillig is om in onze natuur de straf te dragen, te doordragen en de Rechter tevreden te stellen.

Wie zal de verwondering en de vreugde beschrijven van een zondaar die niet anders kan verwachten dan de zwarte keursteen, als de Persoon wordt aangewezen Die deze zwarte keursteen kan en wil overnemen. Echter, zal nu de vraag rijzen: Wil Hij dat ook voor mij? Wat wordt de onwaardigheid ingeleefd. Wat een aanvechtingen en vertwijfelingen.

Bij de voorpagina:

DIE NEDERLANDSE GEREFORMEERDE GEMEENTE VAN RANDBURG

Nadat eerdere pogingen om in Zuid-Afrika een gemeente te stichten op niets zijn uitgelopen, worden er in 1969 opnieuw pogingen ondernomen om tot een geordend kerkelijk leven te komen. Uiteindelijk leidt

dit op 29 november 1970 tot de instituering van de Gereformeerde Gemeente te Randburg. Ds. K. de Gier spreekt daarbij over Zacharia 4:6b: 'Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden, zegt de HEERE der heirscharen'. Na ruim vijf jaar in verschillende zaaltjes te hebben gekerkt, neemt ds. H. Ligtenberg op 10 oktober 1975 een nieuw kerkgebouw met 320 zitplaatsen in gebruik met een preek over Exodus 25:22: 'En aldaar zal Ik bij u komen, en Ik zal met u spreken van boven het verzoendeksel af, van tussen de twee cherubs (die op de ark der getuigenis zijn zullen), alles wat Ik u gebieden zal aan de kinderen Israëls'. Omdat het kerkgebouw te groot is geworden en ook niet meer centraal is gelegen, zal er in de omgeving van Monavoni een nieuwe kerk worden gebouwd. Sinds 2023 worden de kerkdiensten in de Nederduitse Hervormde Kerk te Nooitgedacht, Krugersdorp, gehouden. De gemeente telt 63 belijdende leden en 30 doopleden.

Tot rechtvaardigheid

Zie echter deze Persoon! Hij hunkert ernaar om Zichzelf aan deze worstelende ziel te openbaren. Het is onze Heere Jezus Christus, Die ons is gegeven tot ... rechtvaardigheid. En als Hij Zich tot de ziel neerbuigt en spreekt: 'Ik ben uw heil alleen', dan wordt ze vervuld met zielenvreugde. De omgang met Hem geeft zalige genietingen.

En zie, Hem wordt de zwarte keursteen aangereikt...

Als echter moet worden ingeleefd dat met dat alles het bewuste bezit van de witte keursteen ontbreekt, als Jezus Zich verbergt en de genietingen ophouden, dan wordt dat gemis pijnlijk opgelegd. Dan komt de zwarte keursteen weer in het zicht en eist de Rechter voldoening. Nu wordt het bang in de ziel. Het recht moet worden voldaan. Er moet worden afgehandeld. En daar, door bange barensweeën, onder de beschuldigingen van de wet, van satan en van het eigen geweten, buigt de ziel onder het oordeel en aanvaardt ze de zwarte keursteen. Gods eer is ermee gemoeid en daar willen ze niets vanaf hebben, ook al kost haar dat het leven.

Maar, o wonder! Daar treedt de Middelaar tussen met Zijn Borgwerk. Het licht valt op de rechtshandeling met de Borg. Hij werd veroordeeld door de aardse rechter, en daarin door de hoogste Rechter. En zie, Hem wordt de zwarte keursteen aangereikt en Hij aanvaardt die zwiingend en gewillig. Hij buigt onder de vloek van het kruis en wordt als een lam ter slachting geleid. Het vonnis wordt aan Hem voltrokken op Golgotha. Daar zinkt Hij weg onder het oordeel, tot in de allerdiepste diepte van de helse

angsten. Totdat Hij met grote stem uitroept: 'Het is volbracht'. En dat, omdat Hij mijn zwarte steen aanvaardde.

Witte steen

Nu is er alleen nog een witte keursteen. En op grond van Christus' offer reikt de Rechter aan de in zichzelf veroordeelde zondaar die witte keursteen uit. Hier zinkt de ziel in verwondering neer. 'Waar zij billijkt 't zondeloon..., daar wordt verloren gaan, door God niet toegestaan. Hier drinkt zij 't bloed van 't Lam. Hier wordt de toorn geblust en is het: 'Vreë met God'.

Nu staat er: Ik zal hem geven. Dus: toekomstige tijd. En die belofte is verbonden met: 'Die overwint'. Even mag de ziel de witte keursteen bewonderen en toe-eigenen. Maar de Heere laat Zijn kind er niet mee pronken. Hij bewaart die voor haar. Die wordt veilig opgeborgen. De belofte is: 'Ik zal hem geven'. Namelijk, als ze op de grote dag voor de witte troon zal staan. Dan zal Hij die openlijk voor de ogen van duivelen, engelen en mensen aan haar geven. De belofte is haar eigendomsbewijs en de sacramenten zijn de onderpanden ervan. Maar dan mag ze hem in dadelijk bezit hebben.

'Die overwint'. Dus, er moet nog gestreden worden. Wat kan vrees de ziel vervullen in de strijd om te komen. Zo vaak moet ze zichzelf waarnemen als verliezer. Dán ligt de zonde boven. Dán heeft de wereld een te grote plaats. Dán is ze overrompeld door satans listen. Dán is ze in banden van ongelooft.

Is dan de vervulling van de belofte nog onzeker? Hangt die af van haar kracht? Nee! Want ze is uit God geboren en in de ziel ligt de onsterfelijke genade van het zaligmakende geloof. Johannes schrijft: 'Want al wat uit God geboren is, overwint de wereld; en dit is de overwinning die de wereld overwint, namelijk ons geloof' (1 Joh. 5:4). En Paulus schrijft: 'Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars door Hem, Die ons liefgehad heeft' (Rom. 8:37). Lezer, lezeres, ontvangt u straks de witte steen? Of moet u eeuwig verzinken met de zwarte steen? ♦

Uit:
**DE GENEZING VAN DE
BLINDE BARTIMEÛS**
Theodorus van der Groe
(uitg. Den Hertog, Houten, 2020).

ZEVEN LEERREDENEN over LUKAS 18:35-43

Vierde tekst uit Lukas 18:35-43

'En die voorbijgingen, bestrafden hem, opdat hij zwijgen zou; maar hij riep zoveel te meer: Zone Davids, ontferm U mijner!'

Lukas 18:39

Zie, zo droevig verkeerd is de wereld doorgaans bezig om over zulk een bekommerde staat te oordelen. Dat hoort en ontmoet men bijna altijd. Ook hierin komt de wereld overeen met de schare uit onze tekst. De schare oordeelde zo verkeerd over het geroep van de blinde, zonder zelf eerst onderzoek te doen, wat gemakkelijk had gekund. Dan hadden ze beter geweten, maar de schare ging hier zo los en onbedachtzaam te werk, zoals ook de wereld dat doet.

En als men het eens goed en aandachtig beschouwt, dan kan het ook niet anders, want de arme wereld is toch totaal blind in het werk des Geestes. De natuurlijke mens begriipt niet de dingen die des Geestes Gods zijn (1 Kor. 2:14). Zij hebben de ware overtuiging en de rechte bekommernis en de diepe verslagenheid, die de Heilige Geest in het

*De genezing van
de blinde Bartimeüs*

► hart werkt, in hun leven zelf nooit ondervonden. Zij weten niet wat het is. Het is hun niet gegeven de verborgenheden van het Koninkrijk der hemelen te weten (Matth. 13:11). Daarom kan het niet anders dan zo toegaan. Zodra een arm, blind, verlegen zondaar tot de Heere Jezus om hulp en ontferming begint te roepen, zal de wereld dat direct verkeerd opvatten en er een gans verkeerd oordeel over vellen. De wereld zal, evenals deze schare, allerlei valse en ongerijmde geruchten van zo iemand in omloop brengen.

Doch laten zulke arme, verlegen zondaren, als het hun waarlijk om de hulp van de Heere Jezus en om zalig worden te doen is, zich aan deze verkeerdheid van de wereld niet storen, zoals onze blinde in de tekst zich niet stoorde aan de verkeerdheid van de schare. Laten zij steeds bedenken de les te volgen van de Zaligmaker in Lukas 9:62: 'Niemand die zijn hand aan de ploeg slaat en ziet naar hetgeen achter is, is bekwaam tot het Koninkrijk Gods'.

Achter ons is het verkeerde oordeel, de laster, de haat en de vervolging van de wereld. Willen wij dan bekwaam zijn tot het Koninkrijk Gods, dan moeten wij daar niet naar omzien, maar wij moeten maar voor ons uitzien en onze hand vast aan de ploeg houden, zodat die recht en goed gaat. Want het is een groot en zwaar werk dat wij ter hand genomen hebben. En zo vaak als wij het hoofd omkeren om te luisteren naar wat de wereld van ons zegt, loopt de ploeg direct verkeerd en kost het veel inspanning om dit te herstellen. Hier geldt dan ook het bekende spreekwoord: 'Doe wel en zie niet om, zo maakt gij uw vijanden stom'. O, de Heere lere ons zo te handelen!

Onze tekst geeft nog meer nuttig onderwijs en waarschuwing. Laten we daarom ook letten op de bestraffing die de schare zo verkeerd en zo ongepast gaf. U weet wat het is om iemand te bestraffen. Men stelt hem dan zijn fouten voor ogen en vermaant hem die te beteren.

► wordt vervolgd

De trek uit de stad

L. Vogelaar, Scherpenzeel

In Amsterdam-Centrum en Breda kwam er een evangelisatiepost nadat de gemeente was verdwenen. Nog beter zou zijn dat met evangelisatie in een stad wordt begonnen als daar een gemeente is.

Dat is het uitgangspunt waarop het Deputaatschap voor de Evangelisatie (EVGG) zich momenteel bezint. Inmiddels heeft de kleine gemeente in Delft een evangelisatiepredikant beroepen. In een andere plaats kan 'inwendige zending' weer op een andere wijze worden opgezet. In drie artikelen geeft EVGG de gedachtenvorming hierover weer.

Nieuwe start

In het kerkgebouw aan de Looiersgracht in Amsterdam werden op 27 november 1994 de laatste diensten gehouden. Het aantal leden was steeds kleiner geworden, doordat velen de stad uittrokken. Ik herinner

me een weekdienst waarin 21 mensen aanwezig waren, inclusief de gastpredikant. De -hoofdzakelijk oudere- kerkgangers zaten niet dicht bij elkaar, maar bleven trouw aan de plek waar ze altijd hadden gezeten. Kort daarna werden de diensten beëindigd. Vervolgens werd een evangelisatiepost in de kerk gevestigd. De kerk van Scheveningen wordt voor evangelisatie gebruikt sinds de gemeenten Den Haag en Scheveningen zijn samengevoegd. Inmiddels wordt er iedere zondagmiddag een samenkomst gehouden. In Breda legden de laatste twee ambtsdragers op 1 januari 2014 om gezondheidsredenen hun ambt neer.

► In de jaren zestig kwam de trek uit de stad op gang. Beeld: Amsterdam.

Nog ruim anderhalf jaar kwamen ambtsdragers van buitenaf er preeklezen. Toen ds. H. Hofman op 30 augustus 2015 in de laatste dienst voorging, sloot hij de kanselbijbel niet: er kwam een doorstart als classicaal evangelisatieproject. In de kerk werd een inloop geopend. Na enige tijd werden er weer diensten belegd en kon een evangelist worden benoemd. 'Krachten werden gebundeld, gelden bijeengebracht, activiteiten opgezet en vrijwilligers geworven', zegt E. de Weerd, evangelisatieconsulent van EVGG. 'Het zou mooier zijn als evangelisatiewerk wordt ontplooid wanneer er nog een gemeente is'. Daar is wel hulp van buitenaf voor nodig. 'Gemeenten buiten de stad kunnen bijdragen, met mensen en middelen. En die hulp komt er als we de nood gaan voelen van een stad met zoveel mensen die vervreemd zijn van God en nauwelijks meer iets weten van Zijn Woord'.

Trek uit de stad

Nederland telt tien steden met meer dan 175.000 inwoners. In zes ervan bestaat een Gereformeerde Gemeente (in Rotterdam zijn er vier), in twee steden is er een evangelisatiepost. Deze situatie is heel anders dan vroeger. Amsterdam-Centrum, Breda, 's-Gravenhage-Zuid, Nijmegen en Rotterdam-West zijn echter met buurgemeenten samengevoegd. Rotterdam-Zuid verhuisde naar Barendrecht. Andere stadsgemeenten zijn veel kleiner dan eerder. In de afgelopen 75 jaar bleven de Gereformeerde Gemeenten ongeveer 0,6 procent van de Nederlandse bevolking uitmaken. Heel anders is het beeld als we alleen naar de tien grootste steden kijken. In Rotterdam behoorde in 1950 1,1 procent van de inwoners tot onze gemeenten. Vorig jaar was dat nog maar 0,15 procent. Socioloog dr. C.S.L. Janse schreef in 2018 in *De Saambinder*: 'Begin jaren zestig, toen de trek uit de stad op gang kwam, telden de Gereformeerde Gemeenten in de regio Rotterdam ongeveer 11.000 leden en doopleden. Dat aantal wordt ook nu gehaald,

► Kerkgebouw aan de Looiersgracht te Amsterdam-Centrum.

maar terwijl destijds 70 procent daarvan tot een van de stadsgemeenten behoorde, is dat nu nog maar 13 procent. Tegenover nieuwe kerkgebouwen in de randgemeenten staan afgebroken of verkochte kerken in Rotterdam zelf'.

J.A. Roukens uit Pijnacker maakte het van nabij mee: hij groeide op in de gemeente Rotterdam-Zuid, die in 2004 naar Barendrecht werd verplaatst. Sinds 2015 kerkt hij met zijn gezin in Delft, een van de kleinste gemeenten in het kerkverband. In 2022 werd hij er ouderling. 'Onze zorg is vooral: kunnen we als gemeente blijven bestaan?' zegt Roukens. 'Denk dan aan het aantal leden, aan de vervulling van de ambten, aan de financiële draagkracht. In dat laatste is de afgelopen jaren overigens op wonderlijke wijze voorzien. We krijgen regelmatig giften van buitenaf voor de instandhouding van ons kerkelijk leven en ons kerkgebouw. Sinds we bekendmaakten dat we graag een evangelisatiepredikant zouden ontvangen, krijgen we specifiek giften voor dat doel'.

In april heeft Delft een eerste beroep uitgebracht. 'Zo'n predikant zou zich echt op evangelisatie moeten richten, zonder taken buiten de stad. Naast de gewone diensten kunnen we een Bijbeluurtje voor buitenkerkelijken houden. Ook in de diensten moeten zij zich welkom voelen. Het gebeurt nu ook weleens dat er iemand

binnen komt lopen. Als we dan een preek staan te lezen, kijken we even op, heten de bezoeker welkom en zeggen kort waar de preek over gaat. We hoeven de liturgie niet aan te passen. Ik moet nogal eens aan de gemeente van Spurgeon in Londen denken: daar kwamen veel buitenkerkelijken op af, al hield hij een zeer klassieke dienst.'

Trek naar de stad

Driekwart van de Nederlanders woont in een stad. Roukens: 'Dat is te begrijpen: in een stad worden allerlei activiteiten belegd, er zijn veel voorzieningen voorhanden. In de steden is veel goddeloosheid, maar vaak ook grote openheid en veel mogelijkheden om van gedachten te wisselen over levensvragen'.

Misschien zijn dat redenen geweest waarom in de apostolische tijd Paulus en de zijnen steeds de weg zochten naar steden: Jeruzalem, Antiochië, Filippi, Korinthe, Athene, Thessalonica, Rome. Omdat daar zoveel mensen met een ziel woonden, was de nood in de steden het grootst. 'Paulus en de zijnen hebben het uitdrukkelijk als de weg van de Heilige Geest ervaren om steden aan te doen', zegt Roukens. 'Met name in de oversteek van Klein-Azië naar Macedonië blijkt hoezeer ervaren wordt dat de Geest wegen sluit en wegen opent'. ♦

► wordt vervolgd

Dank voor alle diensten

Onze verpleegkundigen en verzorgenden hebben in het achterliggende seizoen heel wat diensten gedraaid. Nu breekt de vakantietijd aan en mogen ze van een welverdiende rust genieten. Daarom in deze Bijbels Beschouwd een woord van oprechte waardering.

ds. G.W.S. Mulder, Ridderkerk

Er is iets bijzonders met deze diensten. Het zijn diensten van barmhartigheid. Deze hebben in de Bijbel een heel belangrijke plaats. Denk alleen al aan het onderwijs dat de Heere Jezus gaf in de gelijkenis van de barmhartige Samaritaan (Luk. 10). Barmhartigheid handelt onbaatzuchtig; daarbij gaat het om de ander, niet om jezelf.

Toewijding

Intussen is het werk in instellingen voor zorg en welzijn niet eenvoudig. Het werk is lichamelijk zwaar. Daarbij komt het nodige regel- en administratiewerk. Het belangrijkste is natuurlijk het contact met de cliënten. Dat zijn allemaal mensen met hun eigen levensverhaal, met hun verdriet en zorgen. Bovendien zijn het mensen met een ziel, een ziel voor de eeuwigheid.

Het werk is ook intensief. Juist het persoonlijke karakter van het werk maakt dat het veel met jezelf doet. Dat kan confronterend zijn. Het zet zo indringend stil bij de diepe gebrokenheid van het leven. En wat zegt dan de boodschap van Gods genade? Dat is zo'n belangrijke vraag voor jezelf. En hoe mag je daar iets van laten zien en doorgeven? Hopelijk zijn dit vragen die een biddend leven geven.

We zijn blij met alle mensen die aan de zorg hun kracht en liefde willen geven. Het is goed om deze waardering te laten merken. Ook om dit werk te betrekken in de voorbede in de gemeente. Steeds zijn nieuwe werkers in de zorg nodig. Zou het iets voor je kunnen zijn? Spreek erover met familie of vrienden. Misschien ken je iemand die in een zorginstelling werkt? Heb het er eens over. Of misschien overweeg je een overstap? Van harte aanbevolen!

► We zijn blij met alle mensen die aan de zorg hun kracht en liefde willen geven.

Verschillende organisaties

Dan komt ook een andere vraag naar voren. Waar moet ik gaan werken? Het is belangrijk dat je je thuis voelt bij een organisatie. Christelijke ziekenhuizen zijn er in Nederland bijna niet meer. Voor andere zorginstellingen ligt dat anders, met name in de ouderen- en gehandicaptenzorg. Daaronder zijn er met een christelijke en ook met een reformatorische grondslag en doelstelling.

Barmhartigheid is ten diepste zonder aanzien des persoons. Daarom geldt onze aanbeveling (ook) zorginstellingen die niet een duidelijk christelijk karakter dragen. Dan toon je barmhartigheid en besteed je kennis en vaardigheden aan mensen die niet bekend zijn met de Bijbel. Wat is het een voorrecht als je daarin tot zegen mag zijn. Ook zul je waarschijnlijk mensen uit de gereformeerde gezindte op je pad krijgen. Voor hen is het van grote betekenis om geholpen te worden door zorgverleners die begrijpen hoe zij in het leven staan.

Dat is tegelijk een belangrijke reden voor het bestaan van reformatorische zorginstellingen. Dat mensen in kwetsbare omstandigheden kunnen wonen en verzorgd worden zoals dat aansluit bij onze reformatorische levensovertuiging. Bezien vanuit de zorgvrager is dit een billijke wens. Voor zorgverleners kan in deze hulpvraag iets doorklinken van het Bijbelwoord om wél te doen aan alle mensen, maar allereerst aan de huisgenoten van

het geloof (Gal. 6:10). Vanuit kerkelijk oogpunt zien we hierin iets terug van het principe waarom de diaconie is ingesteld (Hand. 6). Deze Bijbelwoorden onderstrepen praktische nood. Door personeels-tekorten moeten reformatorische instellingen soms personeel inzetten dat niet uit de achterban afkomstig is. Daarom temeer onze hartelijke oproep om aan deze instellingen te denken.

Willen wij ons binden?

Hoe kunnen we als gezindte het beste met deze dingen omgaan? Hier hangt nogal wat mee samen. Eigenlijk gelden deze vragen ook veel breder. Want we hebben niet alleen reformatorische zorginstellingen. Maar er zijn ook reformatorische scholen, er is een reformatorische krant en een reformatorische politieke partij. Ook gemeenteleden die werkzaam zijn in onderwijs, journalistiek of politiek lopen tegen deze vragen aan. Deze reformatorische zuilorganisaties zijn opgebouwd door generaties vóór ons. Misschien was onze vader of opa er nog wel heel nauw bij betrokken. Intussen zijn we dus enkele tientallen jaren verder. De organisaties hebben een eigen plaats ontwikkeld. Zijn we als achterban nog zo op hen betrokken als eerst? Misschien zijn we het wel te gewoon gaan vinden dat ze er zijn. Bij de werkers kan dus de vraag leven of het wel goed is om de eigen achterban bijzondere steun te willen verlenen. En de organisaties staan voor de vraag op welke wijze ze de gereformeerde gezindte het beste van dienst kunnen zijn.

We begonnen dit artikel met een woord van waardering. De toewijding in de zorg bracht ons bij een andere heel belangrijke vraag. Willen wij ons binden? Waaraan dan, en aan wie? Dit is echt een heel belangrijke vraag. Het is nodig om deze mee te nemen. Hopelijk kunnen we er nog eens op terugkomen. Voor nu nogmaals: waardering!

De zorgverleners zullen het niet erg vinden dat we de kring breder trekken. We denken aan iedereen die in zijn of haar werk biddend heeft gezocht te mogen bijdragen aan het christelijk leven in ons land. Een goede periode van rust toegewenst. Dank voor alle diensten! ♦

Het avondgebed

ds. J. de Kok, Sint-Annaland

Het is avond geworden. Bedtijd! Misschien hebt u, na een drukke dag, al zitten knikkebollen in de stoel. U had zich nog wel voorgenomen De Saambinder te lezen, maar halverwege het artikel was u dromenland binnengegleden. Uw hersens begonnen de drukte van de dag al te verwerken. Dwaze dromen gleden door uw gedachten...

De bidder van het avondgebed weet hoe dwaas een mens dromen kan. Hij vraagt of het lichaam in vrede en stilheid rusten mag om nieuwe krachten te krijgen voor de arbeid van de volgende dag. En dan komt het! 'Matig onze slaap, dat die niet onordelijk zij, opdat wij aan lichaam en ziel onbevlekt mogen blijven, ja, dat onze slaap zelfs geschiede tot Uw eer'.

Onordelijke nachten... Degenen die een 'huilbaby' hebben, weten er alles van. Of, je zoon of dochter moet maar eens om drie uur 's nachts thuiskomen. Maar wat kunnen onze nachten ook onordelijk zijn door onze dromen! Kent u ook van die momenten dat u wakker schrikt van een nare droom? Dat er een gebed oprijst uit uw hart: 'Vergeef mijn dwaasheid en mijn zonden in het dromen, Heere!' Ik geloof dat er een volk op aarde is waar zelfs de dromen tot schuld worden.

'Ach', zegt u, 'maar aan je dromen kun je toch ook niks doen? Zou dat dan zondig zijn?' Velen in onze dagen zeggen: 'Nee, daar kun je niets aan doen. Het zijn onopzettelijke zonden. Het wordt door de duivel in je ziel gegooid, enzovoorts'. Maar dan heb ik een vraag: 'Zouden Adam en Eva voor de val in het paradijs ooit één zondige droom gehad hebben?' Dat zij verre. Dus zondige dromen zijn het gevolg van de val.

Het laat ons zien wie wij geworden zijn in Adam.

Dromen... Wat kan het ook anders zijn. De bidder in het avondgebed vraagt zelfs of de Heere wil geven dat de slaap tot Zijn eer geschiede. Dát kan dus ook!

De bidder is nog niet klaar wat betreft de onrustige geest in de nacht. Luis-ter maar: 'Verlicht de ogen van ons verstand, opdat wij in den dood niet ontslapen, maar altijd verwachten onze verlossing uit deze ellendigheid. Bescherm ons ook tegen alle aan-vechtingen des duivels, ons in Uw heilige geleide nemende'.

O, wat is de satan actief, zelfs (of: juist?) in de nacht. Sálomo wist er ook van (Pred. 5:7 en 12). Wie weet welke strijd er zich afspeelt in de slaapkamers tussen de engelen en de duivelen? Daarom bidt de bidder of de Heere hem in de nacht 'heilig geleiden wil'.

Je zou zeggen dat we dus veel waarde moeten hechten aan onze dromen. Toch wil ik zeggen: pas daar vooral heel erg mee op. De Heere spreekt door Woord en Geest.

Voordat de bidder 'amen' zegt, vergeet hij niet om de Heere te vragen om vergeving van zonden. Daarna wordt er gebeden voor de zieke, bedroefde en aangevochten harten. Hij besluit zijn gebed met het 'Onze Vader', waarna hij het hoofd op het kussen kan leggen... ♦

► wordt vervolgd

De grote droogte

J. van 't Hul, Lieren

Het is droog. Wat een oordeel. De aarde is zo droog als een stoppel en dorstig als de woestijn. Mensen zien uit naar water, maar: 'Zij vinden geen water'.

► **Zij vinden geen water.**

Jeremia 14:3

De profeet Jeremia krijgt een boodschap uit de hemel, 'over de zaken der grote droogte' (Jer. 14:1). Jeremia moet een oordeelsprediking laten horen, moet een droeve klaagzang zingen: 'Wij hebben tegen U gezondigd' (vers 7). Vandaar die grote droogte.

Baruch, de trouwe schrijver van Jeremia, moet opschrijven dat het oordeel ontzaglijk zal zijn: Juda is als een treurende vrouw. Jeruzalem is in de rouw. De hoofdstad is bedroefd. Mens en dier schreeuwen als een hert naar de waterstromen. Inwoners kwijnen weg. Kindjes huilen vanwege dat knagende gevoel vanbinnen. Boeren zitten met de handen in het haar. Niets is er wat nog groeien wil. De aarde zit vol barsten van de droogte. Het vee snakt naar verkoeling. Vermagerd en klagend staan de dieren op het land, met de bek omhoog naar adem te happen. Iedereen wordt om water gestuurd, maar: 'Zij vinden geen water'.

De schepping treurt

Jeremia spreekt over een 'grote droogte'. In het oorspronkelijke staat zelfs 'droogten'. Meervoud. Deze

droogte is zeer zeldzaam en is veel erger dan zomaar een willekeurige periode dat het niet regent. Nog maar kortgeleden was er ook al sprake geweest van droogte, toen als gevolg van Juda's ontrouw: 'Daarom zijn de regendroppelen ingehouden en is er geen spade regen geweest' (Jer. 3:3).

**De situatie
is nijpend
geworden.
Het licht dooft
uit, de hoop
vergaat.**

Het is echt erg. Elke dag brandt de zon aan de hemel. Moeders weten zich geen raad om hun gezinnen nog wat te voeden. Vaders zijn niet meer in staat om de kost te verdienen. Gewassen verwelken. De oogst mislukt. Beken en rivieren vallen droog. Vissen gaan dood. Een hongersnood

dreigt. En er valt maar geen regen. Dát is: 'een grote droogte'. Een oud kerklied zingt: 'De schepping treurt, zij heeft geen zangen'. Een groot geschrei klinkt op: alles is dor en mat en zonder water. Het volk treurt, niet vanwege hun zonde, maar vanwege hun ellende. Het oude liedje.

Geen klimaatverandering

'Het woord des HEEREN dat tot Jeremia geschied is over de zaken der grote droogte' (Jer. 14:1). Hoe komt dit opeens, die grote droogte? Niet door klimaatverandering, niet door opwarming van de aarde, maar: God is vertoornd. In Zijn toorn heeft Hij de hemel toegesloten. Het volk weet dat ook, want er staat dat ze schaamrood zijn geworden en hun hoofd bedekken. Het zijn hun ongerechtigheden en afkeringen (vers 7), waarmee ze God op 't hoogst hebben misdaan. Ze zijn met z'n allen van 't heilspoor afgegaan. Ja, en nu zijn ze bedroefd, nee, niet vanwege de zonde, maar vanwege de droogte, vanwege de honger. Dat is een droefheid der wereld, en die werkt de dood. Jeremia bidt. Dat is vaak de kortste weg naar een oplossing, want God laat geen bidder staan. In naam van het volk bedelt de profeet aan de genadetoon: 'Hoewel onze ongerechtigheden tegen ons getuigen, o HEERE, doe het om Uws Naams wil; want onze afkeringen zijn menigvuldig, wij hebben tegen U gezondigd' (vers 7). Hij zegt niet: het volk heeft gezondigd, maar: wij, wij hebben gezondigd. Wij hebben schuld met schuld vermeerderd en wij hebben God op het hoogst misdaan. De profeet kan de schuld wel eigenen. Hij is bereid om met z'n eigen benen in de modder te staan.

Vruchteloos bidden

Jeremia blijft het volk opdragen aan de troon der genade, hoewel de Heere hem al meer dan eens verboden had nog langer voor dit afkerige volk te bidden: 'Gij dan, bid niet voor dit volk, en hef geen geschrei noch gebed voor hen op, en loop Mij niet

aan, want Ik zal niet horen' (Jer. 7:16; Jer. 11:14). Die woorden Gods waren heus onherroepelijk geweest. Dat er in het volk geen enkele reden te vinden is waardoor God ten goede aan hen zou kunnen denken, dat is Jeremia dus bekend: dit oordeel is verdiend. Alles getuigt tegen hen. De Heere doet geen onrecht. Maar, zo bidt Jeremia, wil dan redenen nemen uit Uzelf: help ons om Uws Naams wil. Laat Uw genade deze maal meer gelden dan Uw gerechtigheid, 'opdat Uw ondoorgroondelijke barmhartigheid en lankmoedigheid bij de vromen geroemd en Uw Naam door de vijanden niet gelasterd worde' (kanttekening).

Rechtvaardig gekastijd

In een ontroerend smeekgebed belijdt Jeremia de nationale schuld en doet hij voorbede voor land en volk: wij verdienen straf, waardig naardat we gedaan hebben. Wij worden rechtvaardig gekastijd. Maar, Heere des hemels en der aarde, U bent genadig en barmhartig, taai van geduld en groot van lankmoedigheid. U heeft onder ons gewoond en U was altijd een sterke Toren in de dagen van onze benauwdheid. 'O Israëls Verwachting, zijn Verlosser in tijd van benauwdheid! Waarom zoudt Gij zijn

als een vreemdeling in het land, en als een reiziger, die slechts inkeert om te vernachten?' (vers 8).

Op grond van het verbond ('Wij zijn naar Uw Naam genoemd', vers 9) smeekt de profeet als een bedelaar of God hen niet zal verlaten: Wij hebben wel alles verbeurd en verzondigd, maar we zijn toch naar Uw Naam genoemd, en zijn dus toch de Uwe. In onszelf hebben wij niets, maar we hebben álles in U. Zelf hebben we alleen maar schuld, maar we mogen pleiten op de weldadigheden van de Verbondsgod.

Zo is Jeremia de tolk van het overblijfsel naar de verkiezing der genade. Zo worstelt hij met God, hun Verlosser in tijden van benauwdheid: Wees ons geen Vreemdeling, geen Reiziger Die weer vertrekken zal. Wees niet als iemand wiens naam wel in het gastenboek staat, maar die de volgende ochtend weer vertrekt. Wil bij ons wónen!

Nergens lafenis

Ondertussen is het land dat zou moeten vloeien van melk en honing nog net zo kurkdroog als in vers 1 van Jeremia 14. Nog steeds gaat het over 'de zaken der grote droogte'. De aarde schreeuwt om regen. Er is geen mens die nog lafenis kan

krijgen. Het is overal de dood in de pot. De situatie is nijpend geworden. Het licht dooft uit, de hoop vergaat. Jeremia heeft zijn volk lief. Hij blijft bedelen of God Zich wil laten verbidden. Hij smeekt: Verrijk het land nog eens grotelijks met regen. Maak de opgeploegde aarde weer dronken van water. Stort op ons een milde regen, want Heere, wat zult Gij anders met Uw grote Naam doen?

Het is schokkend, maar voor de Heere is de maat vol. Het volk blijft de afgoden maar dienen en de leugenachtige godsdienst aanhangen. Ze luisteren liever naar valse profeten dan naar Jeremia's preken. Israël bekeert zich niet en blijft zwelgen in de zonde, dagen zonder getal. Nu heeft God geen welgevallen meer in dit volk, nu zal Hij hunner ongerechtigheid gedenken en hun zonden bezoeken' (vers 14). En dus zegt de Heere voor de derde maal tot Jeremia: 'Bid niet voor dit volk ten goede' (vers 11).

Uitgedroogde levenssappen

Nog steeds is er geen water. Levenssappen drogen uit van uur tot uur. De drinkbakken zijn leeg, de waterbronnen en de grachten ook. Ieder een wordt om water gestuurd. Maar: 'Zij vinden geen water'.

Jeremia is een eenzame bidder. Het volk begeert de hulp van God slechts als eerste hulp bij ongelukken. Als 't echt niet anders kan, hebben ze God nodig. Maar de Heere zal het oordeel niet meer afkeren. Jeremia's smeekgebeden brengen daarin geen verandering. Zelfs dát belet de profeet niet om het toch geduldig van God te blijven verwachten. Dit hoogst ernstige hoofdstuk over 'de zaken der grote droogte' besluit met: 'Daarom zullen wij op U wachten, want Gij doet al die dingen' (vers 22).

Daarover zegt Calvijn, tot slot, dat het alleen aan God toekomt om de wond die Hij geslagen heeft te genezen. 'God doodt en maakt levend. Hij brengt naar het graf en voert eruit terug. Het is dus alsof de profeet zegt: Wij, Heere, nemen nu de toevlucht tot Uw barmhartigheid, omdat niemand behalve Gij alleen ons helpen kunt'. ♦

► Mensen zien uit naar water, maar: 'Zij vinden geen water'.

Het horen van Gods Woord

ds. C.A. van Dieren, Uddel

De kerk is de meest wonderlijke plaats op aarde. Daar wil de volstrekt heilige Majesteit Zichzelf tot zaligheid openbaren aan vuile, ellendige en afkerige Adamskinderen.

In de kerk herhaalt zich hoe de Heere als Eerste tot Adam sprak: 'Waar zijt gij?' Adam stichtte geen kerk. Nooit zou hij de eerste geweest zijn. Maar God riep Zelf door de Heilige Geest en stichtte op grond van Christus' borgwerk Zijn Kerk. Dit kerkvergaderend werk gaat door Woord en Geest door tot de laatste dag.

Is onze kerkgang weleens een wonder geworden? Met talloze mensen om ons heen en wereldwijd houdt God geen bemoeienis door met Zijn Woord hen welmenend te roepen. Maar wij mogen Gods Woord horen. Tweemaal per week en ook regelmatig door de week.

Votum en groet

Wat vindt er nu in de heilige gebouwen plaats? Daar wil God spreken tot ons. Daar verwaardigt God ons te spreken tot Hem. Dit spreken wisselt in de hele eredienst af. Dat begint al bij de aanvang van de eredienst bij monde van Gods knechten. Als het votum uitgesproken wordt, is dat een smeekbede om hulp en verwachting dat alleen de Heere dit schenken kan. Wanneer direct hierna de zegen uitgesproken wordt, is dit een antwoord Gods op het gebed om hulp. Ook spreekt God krachtig en onveranderlijk in het voorlezen van Zijn heilige wet. Maar ook in het lezen van Zijn Woord en de verkondiging hiervan in de prediking.

Honger en dorst

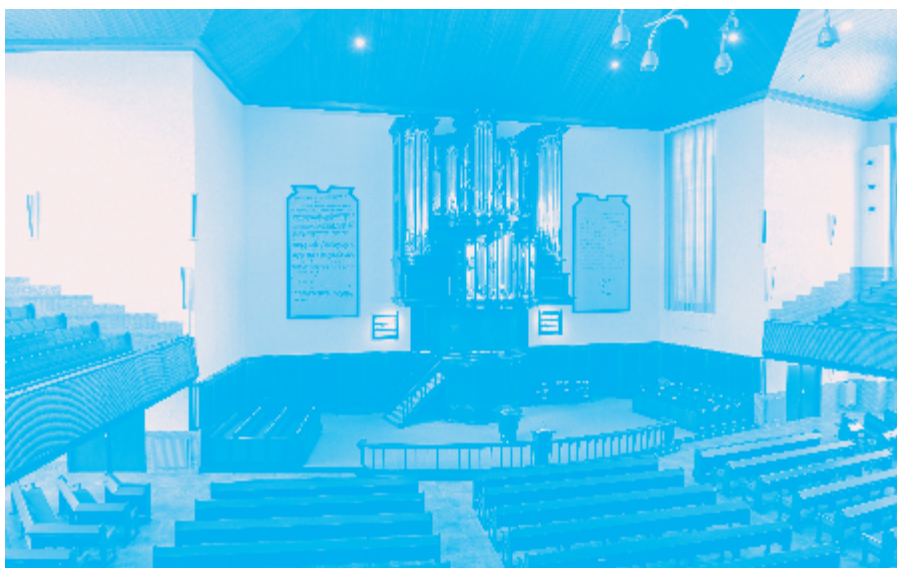
Omgekeerd mag de gemeente in de gebeden het hart voor de HEERE uitstorten en in de psalmen het spreken Gods beantwoorden. De vraag is echter niet of dit alles ordelijk verloopt, maar of we dit hebben leren verstaan. Hoe groot is het gevaar van sleur, zonder dat we er het minste van beleven. We horen Gods Woord! Besef eens wat dat betekent. Dat God tot ons wil spreken en tot vele anderen niet. Wie zijn wij? En kunt u de keren tellen dat God ons door middel van de wet onze ongerechtigheden voor ogen stelde, opdat

we als schuldenaar zouden honger en dorst naar de prediking van het Evangelie van genade? Of hoort u alleen als het einde van de wet nadert? Wat een belediging van Gods Majesteit. Wellicht is het aan te raden om de wet met aandacht mee te lezen wanneer deze voorgelezen wordt.

Genade en oordeel

Even talloos zijn de preken waarin God onvoorwaardelijk tot ons spreekt van genade en oordeel. Durft u te zeggen dat de Heere dit niet welmenend doet? Maar Gods Woord horen is tweërlei. Het is uitwendig. Maar wat kan er in het uitwendig horen al langs ons heengaan. Daarom hebben we zo onmisbaar nodig dat de Heere bij de uitwendige roeping door Zijn Woord ook de inwendige, toepassende kracht van Zijn Heilige Geest schenkt. Het Woord is er nog. Hoelang? En waarom wordt de kracht van het Woord zo gemist? Verzuim de middelen die de Heere nog geeft toch niet. Allen die met de hoofdman over honderd om één woord van de Heere verlegen zijn, zullen niet beschaamd worden. Daarom kan het horen van Gods Woord nooit losgemaakt worden van het gebed. Daarover de volgende keer. ♦

► wordt vervolgd

► Zijn kerkvergaderend werk gaat door Woord en Geest door tot de laatste dag.

Verbannen om het verbond Robert MacWard (serie Puriteinse biografieën)

ds. C.J. Meeuse, uitg. De Banier, 143 blz., € 15,95.

Over Robert MacWard is niet zo heel veel bekend, vandaar dat het verblijdend is dat ds. C.J. Meeuse in de serie "Puriteinse biografieën" een deeltje wijdt aan zijn leven en werk. MacWard leefde van ongeveer 1626 tot 1681 en was voorganger van de gemeente van Glasgow. Onder de titel "De Wekker der Leraren in tijden van verval" schreef hij een werk dat tot op de dag van vandaag aandacht verdient en ook krijgt. Het is in het Nederlands

vertaald door Jacobus Koelman. Met veel ernst en vrijmoedigheid spreekt MacWard predikanten aan op hun ambtsbediening. Velen handelen in hun ambt kwalijk, vindt MacWard. Mensen worden niet gesticht tijdens de predikdienst en predikanten schudden zorgeloze zielen niet wakker. Het is zijn begeerte zijn ambtsbroeders op te scherpen voor het aangezicht van hun Zender en tot heil van degenen die ze de weg tot Christus moeten wijzen. Hij doet

dat met klem en gewetensvol, schrijft ds. Meeuse. 'Het gaat om zaligheid of rampzaligheid! Maar ook de gemeente wordt aangesproken hoe ze zich tegenover haar predikanten moeten gedragen'.

Ds. Meeuse schreef een lezenswaardig boekje over deze MacWard. Hij nam ook een aantal lange citaten uit zijn geschriften op, 'om hierdoor geprikkeld te worden tot het lezen van meer puriteinse werken'. Het boekje sluit af met een bibliografie van MacWard en van uitgaven van hem die in het Nederlands zijn vertaald.

Ds. Meeuse schrijft dat het leven van MacWard wordt gekenmerkt door verbondstrouw van Gods zijde, en door genade, ook van Zijn kant. Hij schrijft dat het wenselijk zou zijn dat "De Wekker der leraren" opnieuw uitgegeven zou worden, maar, zegt hij dan: 'Ik hoop daar in de nabije toekomst nog middelen voor te zoeken'. Dat hebben we dan, bij leven en welzijn, nog te goed.

J. van 't Hul, Lieren

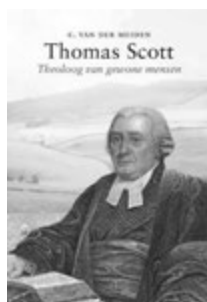
Thomas Scott

Theoloog van gewone mensen
C. van der Meiden

uitg. De Banier; 123 blz., € 15,95.

Dit lezenswaardige boekje vertelt het levensverhaal van Thomas Scott (1747-1821). Hij was predikant in de Anglicaanse Kerk en had aanvankelijk vrijzinnige opvattingen. Het onderzoek van de Bijbel en de preken van onder meer John Newton brachten verandering in zijn hart en leven.

Hij beschreef zijn bekering voor zijn familie en vrienden in "De kracht der Waarheid". De dichter William Cowper, met wie hij goed bevriend was, verbeterde de stijl, maar de inhoud ervan komt rechtstreeks uit het hart van Scott. Via Newton werd dit boek reeds in 1786 in het Nederlands vertaald en uitgegeven. Scott is vooral bekend vanwege zijn Bijbelverklaring, die brede aftrek vond en in de Engelstalige wereld een grote invloed heeft uitgeoefend. In wekelijkse afleveringen schreef Scott een eenvoudige verklaring van een Bijbelgedeelte. Zo ging hij heel de Bijbel door. Hij werd niet voor niets 'the commentator' genoemd. De ondertitel van dit boek refereert eraan: 'Theoloog van gewone mensen'.

In deze biografie worden we vooral meege-nomen in de weg die de Heere met Scott ging. Het was een weg van geestelijke strijd, waarin de Heere hem bracht vanuit een sociniaans geloof tot de kennis van de waarheid van het Evangelie. Naar eigen getuigenis keerde hij zich fel tegen alles wat calvinistisch of methodistisch was. Toen dit veranderde, kreeg hij met onbegrip en kritiek te maken. Typerend is zijn reactie aan het bestuur van een ziekenhuis waar hij als predikant aan verbonden was: 'Heren, u hebt de autoriteit om voor mij een andere predikant te benoemen als u dat wilt, maar u hebt niet de macht mij in een andere predikant te veranderen'.

De schrijver van dit boek is ook de vertaler van Scotts Bijbelverklaring naar het Nederlands.

In een Voorwoord geeft de auteur ook uitleg van verschillende termen uit de Anglicaanse Kerk omdat deze voor de meeste lezers niet bekend zullen zijn. Het boek bevat ook een lezenswaardige inleiding door ds. P. de Vries van de geestelijke en kerkelijke context waarbinnen Thomas Scott zich heeft bewogen.

ds. W. Harinck, Utrecht

Oude en nieuwe rector Theologische School

ds. B. Labee, Veenendaal

Met wat weemoed kwamen alle curatoren, docenten en studenten samen op maandag 30 juni j.l. In een officiële bijeenkomst werd afscheid genomen van onze 'oude' rector, ds. G. Clements. Tevens namen we afscheid van drie curatoren: ds. G. Hoogerland, ds. G.J.N. Moens en oud. S. Boogaard. Deze curatoren hebben (vele) jaren mogen dienen in het zo belangrijke werk van toelating en toezicht op de studenten van onze Theologische School.

► Ds. G. Clements en ds. A. Schot

De voorzitter van ons curatorium, ds. A. Schreuder, sprak woorden van dank uit aan deze vier broeders. Ds. G. Clements mocht vanaf 2012 dienen als trouwe docent aan onze Theologische School en vanaf 2020 als gewaardeerd rector. Ook zus Cora werd bedankt voor het trouwe meeleven - op de achtergrond - met haar broer. De 'nieuwe' rector, ds. A. Schot, sprak de scheidende rector toe vanuit de deur. Clements zo vaak geciteerde 'lijn van onze vaders'. Kandidaat W. de Jong sprak namens de studenten een hartelijk woord en ds. J.M.D. de Heer overhandigde een reader met bijdragen van alle studenten die les kregen en van de docenten die met ds. Clements dienden. Ook de beide curator-predikanten hebben kort het woord mogen voeren.

Opmerkelijk was het woord van de scheidende rector als een laatste referaat in ons midden. Van grote woorden aan zijn adres wilde hij niet horen, wel wees hij op het leven 'voor Gods aangezicht'. Als voorbijganger mocht hij een poosje dienen op de post die de Heere hem gaf. Op de zo gebruikelijk boeiende wijze, vergeleek hij onze School met de opleiding in Nigeria waar hij eerst diende.

De Heere zegene onze geliefde broeders van wie we afscheid namen. Hij schenke ook de nieuwe rector alles wat nodig is bij de gewichtvolle taak als nieuwe rector. En we mogen eindigen in de woorden van een van de psalmen die we samen zongen: 'Gij toch, Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht; Uw vrije gunst alleen wordt d' ere toegebracht' (Psalm 89:8a). ♦

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

te Middelburg-Centrum,
ds. G. van Manen te Elspeet;
te Rilland-Bath,
ds. W.A. Zondag te Dordrecht;
te Goudswaard,
ds. C. van Krimpen te Yerseke.

BEDANKT

voor Chilliwack (British Columbia, Canada),
ds. G.W.S. Mulder te Ridderkerk.

AFGIFTE ATTESTATIES/ DOOPBEWIJZEN NAAR EDE OF WAGENINGEN

In zowel Ede als in Wageningen zijn

Gereformeerde Gemeenten. De spoorlijn Utrecht - Arnhem vormt de kerkelijke grens tussen beide gemeenten. Dit betekent dat nieuwe leden van elders die in Ede ten noorden van deze spoorlijn gaan wonen, zich aansluiten bij GG Ede, terwijl nieuwe leden die ten zuiden van deze spoorlijn gaan wonen, lid worden in GG Wageningen.

Wij verzoeken degenen die verhuizen naar Ede, maar ook de kerkenraden die attestaties en doopbewijzen afgeven, dringend zich hieraan te houden. De kerkenraad van Wageningen onderzoekt of op termijn het kerkgebouw verplaatst kan worden naar Bennekom, zodat het meer in het voedingsgebied van deze gemeente komt te liggen.

Kerkenraden GG Ede en GG Wageningen

ZGG BENOEMT THEOLOGISCH DOCENT/TOERUSTER VOOR ALBANIË

Zending Gereformeerde Gemeenten heeft de heer A.J. (Adjan) Boogaard (22) uit Ederveen benoemd als theologisch docent/toeruster voor het zendingsveld in Albanië. Het echtpaar Boogaard-van Dalfsen woont in Ederveen en is lid van de Gereformeerde Gemeente in Ede. Adjan heeft net zijn Research Master

theologie aan de Vrije Universiteit Amsterdam afgerond; Nicolien (25) is docent lifescience en biologie op het Ichthus College in Veenendaal. De deputaten zijn er verblijd mee dat opnieuw een vacature voor het zendingswerk in Albanië is vervuld. We hopen dat de Heere Zijn zegen zal verbinden aan deze benoeming.

Deputaatschap ZGG
ds. P.D. den Haan, secretaris

Berichten

ORANJEWANDELINGEN IN MIDDELBURG

Op 30 juli en 6 augustus worden in Middelburg wandelingen rond het thema 'Oranje en Middelburg' gehouden. Centraal staat de band van Middelburg met het huis van Oranje door de eeuwen heen. Start: ingang station Middelburg om 14.00 uur. Vrijwillige bijdrage voor de John Knox Foundation, steun voor het reformatorisch onderwijs in Schotland. Aanmelding: h.weststrate2@kpnplanet.nl, tel. 06-31322267.

HOUD ME VAST-CURSUS

Vanaf september start Stichting De Vluchtheuvel twee Houd Me

Vast-cursussen, in Woerden en Dordrecht. In vier avonden werkt u aan een hechtere band in uw huwelijk. De cursus wordt gegeven door professionele hulpverleners. Meer informatie en aanmelden kan via: www.relaties.stichtingdevluchtheuvel.nl

GA JE STUDEREN?

Weet jij al wat je gaat studeren en in welke stad? Belangrijke keuzes die je moet maken in je leven. Maar wil jij, naast je studie, ook gezelligheid, bezinning, vriendschappen opbouwen en goede gesprekken? Dan ben je van harte welkom op onze studentenkringen en conferenties! Kijk voor meer informatie op studentengergem.nl of kijk voor

een sfeerimpressie op Instagram.

ALBANIËDAG ELSPEET

In Elspeet wordt op zaterdag 12 juli (9.30-14.30 uur) een actiedag t.b.v. Albanië gehouden. Er zijn kramen, workshops en er is samenzang, met om 10.30 uur een live-verbinding met onze zendingswerker in Albanië; locatie: Kerkgebouw Geref. Gemeente, Nachtegaalweg 11.

ZANGAVOND

Ouddorp - Kerk Geref. Gemeente, Spaansegweg 13, zat. 19 juli, 19.30 uur, psalmzangavond; collecte voor aflossing verbouwing kerk.

Kerkdiensten

ZONDAG 13 JULI 2025

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalburg** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Aalst** 14.30 uur ds. G. Pater; **Alblasserdam** 9.30 en 16.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Alphen aan den Rijn** 18.00 uur ds. E. Hakvoort; **Amersfoort** 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; **Amsterdam** 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Apeldoorn** 10.00 uur ds. J.B. Huisman en 16.00 uur ds. B. Labee; **Arnhem** 10.00 en 16.00 uur stud. K.L. Blok; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 en

19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Clements; **Berkenwoude** 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. M.L. Dekker; **Bodegraven** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 19.00 uur ds. J.M. Evers; **Borssele** 14.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Boskoop** 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 10.00 en 18.00 uur kand. J. Kroon; **Burgh-Haamstede** 18.30 uur ds. M. Karens; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 12.00 uur ds. G.J. Baan; **Capelle aan den IJssel-West** 10.00 uur ds. L. Blok en 19.00 uur stud. H.R. Keurhorst; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Den Helder** 10.00 en 16.00 uur stud.

A.M.C. Westeneng; **Deventer** 14.30 uur ds. S.W. Janse; **Dinteloord** 18.30 uur ds. M. Joosse; **Dirksland** 18.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Doetinchem** 9.30 en 16.30 uur ds. P.G. Heijkamp; **Drachten** 9.30 en 19.00 uur ds. C. van Krimpen; **Ede** 9.30 uur ds. R.A.M. Visser en 16.00 uur ds. J.B. Huisman; **Eindhoven** 16.00 uur ds. C. Sonneveld; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 16.00 uur ds. M.

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Blok; **Enkhuizen** 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; **Enschede** 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 15.00 uur ds. P.D. den Haan; **Enter** 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Ermelo** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. K. Boeder; **Genemuiden** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Verschuure; **Goes** 14.00 uur ds. S. Maljaars; **Gorinchem** 19.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Gouda** 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. E. Hakvoort; **Goudswaard** 18.00 uur ds. J.J. Tanis; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 en 18.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoedekenskerke** 10.00 uur ds. C. Harinck; **Hoofddorp** 9.30 en 15.00 uur kand. W. de Jong; **Hoogeveen** 19.00 uur stud. L.J. van den Berge; **Houten** 19.00 uur ds. P.J. de Raaf; **Kampen** 15.30 uur ds. G. van Manen; **Kamperland** 10.00 en 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Kapelle-Biezelinge** 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Klaaswaal** 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Kortgene** 10.00 en 15.30 uur ds. M. Karens; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Hoogerland; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 15.00 uur ds. K. Boeder en 19.00 uur ds. A. Schot; **Lisse** 18.30 uur kand. W. de Jong; **Marknesse** 9.30 en 15.30 uur stud. B.J. Meulmeester; **Meeuwen** 15.00 uur kand. J. Kroon; **Meliskerke** 14.30 uur ds. C. Hogchem; **Melissant** 10.00 en 18.00 uur stud. D. de Jong; **Middelburg-Centrum** 9.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn en 14.00 uur ds. A.P. Baaijens; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Middelharnis** 14.30 uur ds. J. van Rijswijk; **Naaldwijk** 9.30 en 16.00 uur stud. W. van Ee; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwe-Tonge** 15.00 uur ds. C. van Ruitenburg; **Nieuwer Ter Aa** 15.15 uur ds. J. Beens; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur ds. A. Schot; **Ooltgensplaat** 14.30 uur ds. H.A. van Zetten; **Oostburg** 15.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Oosterend (Texel)** 10.00 en 16.00 uur ds. P.C. Vlot; **Oosterland** 10.00 uur ds. J.J. Tanis; **Oostkapelle** 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. W.A. Zondag; **Opheusden** 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Oppendoes** 19.00 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Oudemirdum** 9.30 en 19.00 uur ds. M. Blok; **Poederloijen** 9.30 en

18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 14.30 uur ds. G.J. Baan; **Puttershoek** 14.00 uur ds. J.M. Evers; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk** 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 15.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rotterdam-Alexanderpolder** 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Centrum** 19.00 uur ds. W. Harinck; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; **Sliedrecht** 9.30 en 17.00 uur ds. R.T. Michielse; **Soest** 18.30 uur ds. J.B. Huisman; **Sprang-Capelle** 14.30 uur ds. E. Bakker; **Terneuzen** 18.30 uur ds. M. Boersma; **Terwolde-De Vecht** 9.30 en 14.30 uur ds. J. Janse; **Tholen** 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 (H.D.) en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veen** 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Veenendaal** 9.30 uur ds. B. Labee en 16.30 uur ds. R.A.M. Visser; **Vlaardingen** 10.00 en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Vlissingen** 18.00 uur ds. W.A. Zondag; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuijl; **Waardenburg** 10.00 en 18.30 uur ds. G. Pater; **Wageningen** 10.00 en 18.30 uur ds. W. Silfhout; **Werkendam** 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; **Westkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Hogchem; **Westzaan** 19.00 uur ds. P. Mulder; **Wierden-Aadorp** 9.30 en 15.00 uur stud. L.J. van den Berge; **Woerden** 10.00 en 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Wolphaartsdijk** 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; **Zeist** 15.00 uur ds. J. IJsselstein; **Zwolle** 19.00 uur ds. A. Verschuure.

DINSDAG 15 JULI 2025

Aagtekerke 19.30 uur (voor de zending) ds. J.C. Kriekaart; **Borssele** 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Drachten** 19.30 uur (voor de GBS) ds. C. Sonneveld; **Meeuwen** 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Oosterland** 19.30 uur ds. W.J. Karels; **Oude-Tonge** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Centrum** 19.45 uur ds. J.J. Hoogerbrug.

WOENSDAG 16 JULI 2025

Aalborg 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Barneveld-Centrum** 19.30 uur kand. W. de Jong; **Den Helder** 19.30 uur

ds. P. Mulder; **Elspeet** 19.30 uur (voor evangelisatie) ds. K. Boeder; **Goudswaard** 19.30 uur ds. A. Schot; **Herkingen** 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Hoofddorp** 19.45 uur ds. H.A. van Zetten; **Katwijk aan Zee** 19.45 uur ds. B.J. van Boven; **Kesteren** 14.00 uur (huw.bev.) ds. D. de Wit; **Lisse** 19.45 uur ds. A. Verschuure; **Nieuwe-Tonge** 19.30 uur ds. D. de Wit; **Ooltgensplaat** 19.30 uur ds. G. van Manen; **Oppendoes** 19.30 uur ds. M. Joosse; **Ouddorp** 19.30 uur ds. G. Hoogerland; **Oudemirdum** 19.30 uur ds. A.T. Huijser; **Poortvliet** 19.30 uur ds. M.G. van Middendorp; **Rilland-Bath** 19.30 uur ds. G.J. van Aalst; **Rotterdam-IJsselmonde** 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Spijkensisse** 19.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Sprang-Capelle** 19.30 uur ds. G. Beens; **Wageningen** 19.30 uur ds. J. van Laar; **Wierden-Aadorp** 19.30 uur ds. J. Beens; **Zwolle** 19.30 uur ds. A.J. de Waard.

DONDERDAG 17 JULI 2025

Aagtekerke 14.00 uur (huw.bev.) ds. A.P. Baaijens; **Alblasserdam** 19.30 uur ds. S.W. Janse; **Beekbergen** 13.30 uur (huw.bev.) ds. A. Schreuder; **Berkenwoude** 19.30 uur (uitzenddienst) ds. G. Clements; **Boskoop** 19.30 uur ds. P.J. de Raaf; **De Valk-Wekerom** 13.45 uur (huw.bev.) ds. B.J. van Boven; **Hardinxveld-Giessendam** 13.30 uur (huw.bev.) ds. J.C. Kriekaart; **Naaldwijk** 19.45 uur ds. G. van Manen; **Nisse** 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Ouddorp** 14.30 uur (huw.bev.) ds. M. Blok; **Puttershoek** 14.30 uur (huw.bev.) ds. G.W.S. Mulder; **Terwolde-De Vecht** 19.30 uur (voor evangelisatie) ds. A.J. de Waard.

VRIJDAG 18 JULI 2025

Kapelle-Biezelinge 14.00 uur (huw.bev.) ds. M. Karens; **Kootwijkerbroek** 13.15 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; **Middelburg-Zuid** 13.30 uur (huw.bev.) ds. M. Boersma.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 13 JULI 2025

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

Van Leeuwen Auto's in Kesteren zoekt een **schoonmaakster**. Aantal uren en werktijden in overleg, bij voorkeur in de avond (na 18.00 u). Ben jij een opgeruimde aanpakker? Bel of app Mathijs van Leeuwen, 06 - 22 79 90 50

Boekenmarkt Elspeet
D.V. 19, 26 juli, 2 en 9 augustus
Locatie: Schapendrift,
9 augustus veel aanbiedingen
Info 0184 - 684808
www.vanderwalboeken.nl

Te huur: vrijstaand woonhuis in Nieuwer Ter Aa, 20 min. van Amsterdam en Utrecht, goed bereikbaar met OV en basisschool in de buurt. Interesse? Neem contact op! 06-23228743

Last minute! Ons vrijstaande woonhuis te huur aan de rand van **Scherpenzeel** van DV 31 juli tm 13 augustus 2025. Eventueel ook bakhuis op hetzelfde erf (max. 5 pers). Voor info: 06-39795429

Toch nog last minute op vakantie in Zeeland? Ons nette huis, net naast Goes, is vrij van 26 juli t/m 9 aug. 2025. Doe gerust een appje of belletje: 06 30344112

Flavonoid Complex van NeoLife: voor een goed milieu in de blaas, goede conditie van bloedvaten, bij overgangsverschijnselen. Juli-aanb. | Kommie 0634826766 www.naturalhealthproducts.nl

LAST MINUTE luxe chalet in Oostenrijk
Nog vrij tot 25-07 en na 22-08. Voorzien van wasm., vaatw. en goede bedden. Mooie plek met vrij uitzicht.
Info: 06-37175747

Herdrukt in bkh! **'Uitzicht in zware tijden'**, i.v.m. oorlog Oekraïne, ds.: G. Beens, A.T. Huijser, A. Schot, A. Verschuure, B. Smytegelt e.a. www.ramshoorn.nl

TRADITIONELE PSALMZANGAVOND met BOVENSTEM

D.V. ZATERDAG 26 JULI
HERST. HERV. KERK ELSPEET
Toegang vrij ! - Organist: Pieter Heykoop
19.30 uur - Leiding: Ds. A. Verschuure
Col.: t.b.v. Noodhulp Moldavië

Te huur gevraagd. Wij, jong stel met trouwplannen, zoeken woonruimte in omgeving Ede, Wageningen, Veenendaal of Neder-Betuwe. Ong. vanaf D.V. 2026. Contact via Mart-Jan op 0633019489.

ORGELIMPROVISATIES & SAMENZANG

D.V. VRIJDAG 25 JULI 2025
André Knevel & Pieter Heykoop
Grote Kerk Dordrecht
Aanvang: 19.30 uur / Toegang GRATIS !
Coll.: Patiënten Ver. Hersenletsel (Zuid-Holland)

KOOTWIJKERBROEK

Vanuit de grote zaal in **De Essenburcht**
Dinsdagavond 29 juli en 5 augustus
Diaklankbeeld met vertelling Rien Mouw
Samenzang o.l.v. Arthur de Jong
Gezellige pauze met diverse verkoopkramen | Appeltaart met slagroom verkrijgbaar.... Reserveer uw tickets: www.arthurdejong.nl

JOH.DEHEER
toetsen en meer, sinds 1898

UW ORGEL- ÉN PIANO SPECIALIST

www.johdeheer.nl

Leeghwaterstraat 46/47
3364 AE Sliedrecht
Tel.: 0184-419 611

begravenisverzorging
Den Hollander

- Alleen begravenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

☎ 010 - 460 05 09
✉ info@tdenh.nl
🌐 www.begravenisverzorgingdenhollander.nl

ter dege
ZOMERFAIR

20% KORTING
met de code: **TDZ2025S**

23 T/M 26 JULI IN BAARN

AB STRESSENONRUSTDEBAAS.NL
Albert van den Berge

Je hoofd nooit stil? Vast in angst, stress en onrust?
Doorbreek die cirkel en ervaar rust!

Gratis online workshop
'Weg met je onrust!'
30 juli | 19.30 uur
Jouw eerste stap naar rust en ontspanning!

tel. 06-25081102

Vast in een Pornoverslaving?

Mediorah helpt je weer grip te krijgen
zet de eerste stap naar herstel en
neem contact op!

www.mediorah.nl

Secretaresse / Planner
40 uur per week

Bel, app of mail Lisa
lisa@elkekastopmaat.nl
06 16 10 57 37

elkekastopmaat
WIN VAN WELFWINKEEL

BROUWER
PSYCHOLOGEN

Wil jij de cliënt echt centraal stellen in je werk?
Brouwer Psychologen is op zoek naar een:

Orthopedagoog of psycholoog

Voor een locatie van Siloah in Rijssen
12 uur per week

Kijk op www.brouwerpsychologen/werken-bij-brouwer of bel naar: 0180 - 426955

Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen en Apeldoorn

Vakgarage Top in Kootwijkerbroek
zoekt **Ervaren Autotechnicus**
www.vakgaragetop.nl/vacatures

Leven met autisme?

TAMIM
HELPVERLENING - COACHING - TRAINING
www.tamim.nu

Elspeet, prachtige vakantiewoning
te huur in mooie omgeving, slaapkamer
beneden en nabij kerk. Wifi aanwezig.
Tel. 0577 - 491568.

Zakelijke en Familie Mediation
vanuit een christelijke achtergrond
Bel 0318-250105 of mail naar
info@vanweelden-mediation.nl
Wij zijn gevestigd in het midden van NL.

de Veenhoeve
WONEN MET ZORG

WIJ ZOEKEN EEN WOONBEGELEID(ST)ER

Word deel van het team bij De Veenhoeve!

Zorgboerderij "De Veenhoeve" is bedoeld voor mensen met een beperking die zelfstandig willen wonen, maar (enige) ondersteuning nodig hebben. We bieden zorg aan 14 bewoners.

WIJ VRAGEN

- Een relevante MBO 4 opleiding;
- Bij voorkeur ervaring in soortgelijk werk;
- Een grote mate van zelfstandigheid en doortastendheid;
- Flexibele inzetbaarheid;
- Christelijke levensovertuiging.

WIJ BIEDEN

- Een boeiende en uitdagende baan;
- Salaris conform CAO, passend bij opgedane ervaring;
- Een dienstverband van 21 uur

INFO@DEVEENHOEVE.NET OF BEL JOHAN 06-37306528

Ontdek de waarde
dichtbij, identiteitsgebonden en
betekenisvol

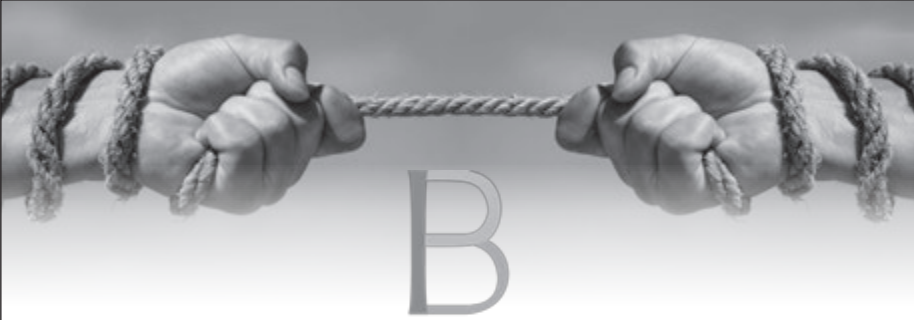
Ontdek hoe jij, ook naast je gezin, van waarde kunt zijn in de zorg. De Schutse denkt graag mee over de mogelijkheden. Rondom opleidingen, werktijden etc.

📍 Locatie: De Schutse, Kesteren
📅 Datum: D.V. 25 september 2025
🕒 Tijd: 19:00- 21:30 uur

De Schutse
Zorg wat er echt toe doet

Neem contact op met onze recruiter Mirjam Hardeman, 06 - 39 36 75 89 of scan de QR voor meer info over deze avond. Meld je van tevoren aan.

B

Paans Business Improvement

U WILT GRIP OP DE ZAAK?

BEL PAANS VOOR EEN OPLOSSING DIE WÉL HELPT!

Interim-management ✓ Algemeen management ✓ Crisismanagement ✓ Operationeel ✓ Sales ✓ Inkoop en sourcing	Advies en begeleiding ✓ Reorganisatie ✓ Optimalisatie ✓ Strategie ✓ Groeiontwikkeling
---	--

Paans Business Improvement
 info@paansbusiness.nl
 +31 (0) 6 3052 3904

Op jezelf wonen nog net een stap te ver?
 Jongerenhuis "Wallenburg" in Ederveen heeft wegens doorstroming weer enkele studio's beschikbaar, zie www.jongerenhuisederveen.nl

Praktijk den Uijl

- ♥ HULPVERLENING
- ♥ COACHING
- ♥ TRAINING
- ♥ TOERUSTING

Nieuwkerk aan den IJssel | Lunten | Yerseke
 T 06 34 13 30 13 E info@praktijkdenuijl.nl
 | www.praktijkdenuijl.nl

Veelal (gedeeltelijk) vergoed door ziektekostenverzekeraars

Te Barneveld: ruim appartement te huur aangeboden op de 1e verd. voor 1 dame.
 Eigen ingang en entree en overdekt terrasje. Contact: fam.morren@solcon.nl

Gaat u fietsen op de Veluwe, overnacht dan in de Koningshof! Bel 06-13224300 of zie www.benbdekoningshof.nl

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
P.H. VAN DER LEER
 Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer
 T 0318 - 526641 E info@phvanderleer.nl
 M 06 - 46376232 W www.phvanderleer.nl

Bureau Mark.

Psychosociaal therapeut
mark@bureau-mark.nl

+31 (0)6 53 29 69 57
bureau-mark.nl

Certificering

NFG IKZOEK HULP.NL Koepel NAP

Begrafenisonderneming
 sinds 1982 — *de Jongh*

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begrafenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar én beschikbaar

Waardenburg	0418 - 652 039
Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 6412 740
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838
Barendrecht	0180 - 628 908

Wij verzorgen geen crematies

info@begrafenisondernemingdejongh.nl | www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Tevens voor mediation en zakelijke advisering.

Drs. J.C. de Jonge en mw. drs. M.J. de Jonge - Brouwer.

44 R I-straat 2, 4051 AR Ochten
 0344 - 667042 of info@rp nederland.nl

www.rpnederland.nl

VAN DER WILT
 RAAMDECORATIE

**UW ADVISEUR
 AAN HUIS**

06 - 36 29 43 14
wiltraamdecoratie.nl

PROFIJT ISOLATIE

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSEN Tel: 0548 546055

De specialist in het milieubewust isoleren van uw woning

Vloerisolatie
 Spouwisolatie
 Dakisolatie
 Gevelisolatie

Profiteer nu!! landelijke subsidie www.profijtisolatie.nl

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Zoekt u een mediator
of
organisatie-adviseur?

Bel: 06 - 53868881

www.bvissermediation.nl
www.bvisserconsultancy.nl

**Wanneer zien
we u op Texel?**

Bel of app met ons:
(0222) 31 89 06

www.deverrassing.nl

Zonnehove

€ 569.500,-
k.k.

TE KOOP

Laatste koopwoning in
woongebouw Zonnehove,
Capelle aan den IJssel

Zelfstandig wonen,
binnen de vertrouwde
sfeer van Amandelhof

Wonen in Zonnehove

Luxe 4 kamerappartement

- Label A+++
- Royaal balkon
- Parkeerplaats in de afgesloten parkeergarage
- Oplevering september 2025
- Zorg beschikbaar, wanneer nodig

Bel voor een bezichtiging naar 088 - 587 00 55

www.nieuwbouwamandelhof.nl

Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: ds. G.J. van Aalst, J. van 't Hul,
ds. G.W.S. Mulder

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

**Bijdragen van medewerkers, boeken
ter recensie en vragen voor de rubriek
'Vraag en antwoord' naar:**

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk),
berichten en meditaties:**

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E redactie@desaambinder.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop, Alblasserdam:

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór
de week van verschijning aangeleverd te
zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-
morgen 9 uur.

Advertenties € 1,95 per mm.
Familieberichten € 0,50 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165,
USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:

A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T. 001 269 720 3533
E. saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites

Gereformeerde Gemeenten:

Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin:
www.gemeenteengezin.nl
Studenten: www.studentengergem.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten
en advertenties zonder overleg aan te passen,
in te korten of zonder opgave van reden niet
te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud
van de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

58

Schep mij een rein hart, o God!

Doordat Adam en Eva in zonden vielen, is ook jouw hart onrein geworden. Je hebt God niet meer lief boven alles.

Een dominee in de gevangenis

Door de Heere bemoedigd

Even later staat ds. Ledeboer die nacht aan het bed van de zieke vrouw.

‘O, dominee,’ snikt ze, ‘wat is de Heere goed. Ik heb het niet verdiend dat u hier staat. Maar de Heere heeft mijn gebeden willen horen. O, als u wist wie ik ben. Ik heb een zondig leven achter me.’

Vermoeid zakt ze terug in de kussens. Dan vertelt ze: ‘Dominee, de Heere heeft uw prediking willen gebruiken tot mijn bekering. Ik mocht eerst dicht bij de Heere leven, maar daarna ben ik in zonden gevallen. O, ik was de wanhoop nabij. Mijn zonden, mijn zonden!’

Diep beschaamd slaat ze de handen voor haar ogen.

‘Maar de Heere is goed! Hij heeft mij getoond dat al mijn zonden gewassen zijn in het bloed van de Heere Jezus Christus. Hij heeft mijn zonden vergeven! De Heere is het waard... Hij moet de eer krijgen... U moest het weten. Vertel het Gods kinderen... tot bemoediging... Nu... kan ik... sterven.’

Ontroerd knielt ds. Ledeboer neer bij het bed van de stervende vrouw. Hij smeekt de Heere of Hij haar door de Jordaan van de dood wil leiden en of ze straks eeuwig bij Hem mag zijn.

De vrouw kan haast niet meer spreken, maar haar ogen glanzen. Bevend wijst haar vinger naar boven. Zo nemen ze afscheid van elkaar, maar niet voor eeuwig!

Nog voordat ds. Ledeboer het tehuis verlaat, blaast de vrouw haar laatste adem uit en is ze voor eeuwig thuis! ‘O broeder,’ zegt ds. Ledeboer, terwijl hij in het rijtuig stapt. ‘Onze God is een wonderdoend God!’

Onder tranen vertelt hij wat de reden is geweest van deze nachtelijke tocht.

‘Ach dominee,’ zegt de ouderling zachtjes, ‘dat mag voor u toch ook tot bemoediging zijn. U bent door de mensen geschorst, maar de Heere heeft nog werk voor u!’ ♦

Alleen door een wonder kan dit veranderen. Dat is het werk van de Heilige Geest. Hij geeft je ogen om te zien hoe zondig en onrein je hart is. Met David begin je te begrijpen: ‘Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren, en in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen’ (Psalm 51:7). Je gaat ervaren hoeveel zonden je doet in gedachten, woorden en in wat je iedere dag doet. Dan ga je met David bidden: ‘Schep mij een rein hart, o God’ (Psalm 51:12).

Doordat Zijn bloed op het kruis van Golgotha heeft gestroomd, kan jouw hart gereinigd worden. Door het bloed van de Heere Jezus. Ook het doopwater wijst erop dat jij gereinigd kunt worden. Daarvoor is het nodig dat jijzelf arm, leeg en onrein tot Hem gaat. Dat het je gebed is: ‘Zijt mij genadig, o God’ (Psalm 51:3). Dan ga je steeds meer van je zonden zien, maar ook verlangen om Hem meer en meer te mogen leren kennen. ‘Opdat ik Hem kenne, en de kracht Zijner opstanding’ (Filippenzen 3:10).

Als je mag zien wie Hij wil zijn voor een arme, onreine zondaar, dan heb je soms geen woorden meer. Je hebt verdiend om eeuwig verloren te gaan. Maar als Hij jou in genade wil aanzien, verlang je om God lief te hebben boven alles, met heel je hart en al je krachten en je naaste als jezelf. Dat wil de Heere nog werken, ook in kinderharten. ‘Zalig zijn de reinen van hart, want zij zullen God zien’ (Mattheüs 5:8).

Is het jouw gebed al: ‘Zo doe Hij ook aan mij?’ (Psalm 130:4, berijmd). ♦

Leestip: Psalm 51:1-12

A. Janse-Pieterman, Rijssen

Vraag ^{en} antwoord

door
ds. Labee

Mooie teksten

Als de Heere spreekt, zijn het dan altijd 'mooie' teksten uit de Bijbel?

Waar voor God

De vraagsteller was verdrietig: mensen met een oppervlakkig leven – waar 'alles ermee door lijkt te kunnen' – spreken zo vaak over 'mooie' teksten die ze van de Heere ontvangen. En als je dan met lege handen staat en steeds maar weer bepaald wordt bij je zonde en vervloeking, kan het weleens stormen. En de vraag komt weleens boven: 'Als de Heere spreekt, zijn het dan altijd 'mooie' teksten uit de Bijbel?'

Laat duidelijk zijn dat wij niet in het hart van onze naaste kunnen kijken en genoeg hebben aan onszelf. Maar we moesten bij deze vraag denken aan de vierhonderd (!) profeten die Achab vergaderde om raad. Zijn voornemen was om te gaan strijden tegen de Syriërs, maar vooraf begeerde hij 'heel vroom' te vragen wat de wil van de Heere was. Als uit één mond spraken ze: 'Trek op, want God zal hen in de hand des konings geven' (2 Kronieken 18:5b). Als koning Achab – op verzoek van koning Jósafat, die naar een profeet des HEEREN vraagt – Micha laat halen, klinken zulke andere zaken. De afkeer van een profeet die 'waar voor God' is gemaakt, spat af van zijn venijnige woorden: 'Er is nog één man om door hem den HEERE te vragen; maar ik haat hem, want hij profeteert over mij niets goeds, maar altijd kwaad; deze is Micha, de zoon van Jimla' (2 Kron. 15:7m). En om deze knecht en dit kind van God te overschreeuwen, klinkt het uit de mond van een zekere profeet Zédokia, die ijzeren hoornen had gemaakt en zegt: 'Met deze zult gij de Syriërs stoten, totdat gij hen gans verdaan zult hebben'. En als in een koor klinkt het refrein van al de profeterende profeten: 'Trek op naar Ramoth in Gilead en gij zult voorspoedig zijn, want de HEERE zal hen in de hand des konings geven'. Maar Micha spreekt een ontzaglijke oordeelsprofetie uit, die heel kort daarna vervuld wordt. Nee, deze ware profeet had er geen lust in om deze woorden te spreken. Maar zonder ware bekering zijn al de 'mooie'

teksten niet waar. Ze worden ook niet vervuld. En uit het bovengenoemde hoofdstuk blijkt dat grote woorden, zelfs in de Naam van de Allerhoogste gesproken, uit een onbekeerd hart kwamen. Met grote vrees schrijven we het: al deze mooie woorden en beloften werden uiteindelijk gesproken, ingegeven door de duivel. En hij is een leugenaar van den beginne...

Dicht bij God

We herinneren ons een bezoek aan een oud gemeentelid dat dicht bij de Heere begeerde te leven. Ze was op haar verjaardag al vroeg wakker en smeekte of de Heere nog eens tot haar ziel wilde spreken. Toen kwamen de woorden zo sterk in haar hart: 'want ten dage als gij daarvan eet, zult gij den dood sterven' (Gen. 2:17b). Op dat ogenblik mocht ze het zo eens zijn met de woorden en sprak ze: 'Heere, dat is recht en ik heb in mijn verbondshoofd van de boom gegeten'. Maar ze mocht ook bedelen: 'Is er nog een ander woord uit genade voor mijn onwaardige ziel?' Met grote vreugde hoorde ik van haar aanhoudende gebed én de verhoring later op deze dag: 'De straf die ons den vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is ons genezing geworden' (Jes. 53:5b). 'En dan moet u niet denken dat ik het heb, nu ben ik weer armer dan ooit tevoren; maar ik mag de Heere in die Middelaar Jezus wel aankleven'.

Lezer(es), bent u 'waar voor God' gemaakt? Dan word je bang van zoveel oppervlakkige godsdienst en bang van jezelf. Want we hebben zo'n bedrieglijk hart en staan wel met een heilig en alwetend God in rekening. Dan wordt de brug naar de wereld opgehaald en gaan we vragen om waarheid in het binnenste. En we leren: het oordeel ben ik waardig, maar wil om Jezus' wil deze arme zondaar genadig zijn. ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.